7/6010

**T.C.**
**SAĞLIK BAKANLIĞI**
İLAÇ VE ECZACILIK
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**SAYI:** B100IEGO130016
**KONU:** Yazılı soru önergesi.

**ANKARA**

08 Mart 2002

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

**İlgi:** 14.02.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6010-13537/32180 sayılı yazıları.

Hatay Milletvekili Sn. Mustafa GEÇER' in "İlaç fiyatları ve hastalardan alınan % 20'lik katılım payına ilişkin" yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Osman DURMUŞ
**Bakan**

İlkiz Sokak No: 4 06410 Sıhhıye - ANKARA Tel: 0 (312) 435 64 40 (10 Hat) - 435 64 55 (10 Hat) Faks: 0 (312) 230 16 10
Not: Cevaplarda yazımızın dosya özel numaraları ile tarihinin belirtilmesi.

7/6010

**Hatay Milletvekili Sn. Mustafa GEÇER' in yazılı soru önergesinin cevabıdır.**

**SORU 1-**

İlaçlarda fiyat indirimi uygulamasına gidildikten sonra ilaç üretiminde ve ilaç temininde sıkıntılar olduğu, hayati önem taşıyan birçok ilacın eczanelerde bulunmadığı iddiaları doğrumudur ?

**CEVAP 1-**

Ülkemizde, imal ilaçlarda uygulanan % 10 iskontonun kaldırılması ve piyasada sirküle eden imal ilaçlarda da bu indirimin uygulanması sonucu ilaç üretiminde ve temininde sıkıntı oluştuğu gerçek olmayıp, ancak %10 luk indirimin üretici, depocu ve eczacı arasındaki dağıtım oranının tespiti esnasında suni bir ilaç yokluğu ortaya çıkmıştır. Takip eden hafta içerisinde sorun giderilmiştir.

**SORU 2-**

Basında çıkan haberlere göre Ülkemizde üretilen ilaçların Dünya İlaç piyasa fiyatlarının çok üzerinde piyasaya sürüldüğü görülmektedir. Örneğin SSK'nın 200 bin TL'ye almakta olduğu bir ilaç eczanelerden 3850 bin TL'ye alınabildiği belirtilmektedir. Bu aşırı fiyat farkları neden kaynaklanmaktadır ?

**CEVAP 2-**

Türkiye'de ruhsatlı ilaçların fiyatları 28.12.1984 günlü 84/8845 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile buna ilişkin yayımlanan tebliğ hükümleri doğrultusunda belirlenmektedir. Türkiye'deki imal ve ithal ilaçların fiyatları Dünya fiyatlarının üzerinde değildir. Yeni fiyat taleplerinde maliyet ile ilgili gerekli dökümanlar incelenerek Sağlık Bakanlığınca uygun görüldüğü takdirde ilaçlar yeni fiyatlarıyla piyasaya arz edilmektedir.

Ülkemizde SSK en büyük toptan ilaç alıcısıdır. Yataklı tedavi kurumları ve bu kurumlarda eczaneleri vardır. Kapalı teklif usulü ile toptan almış olduğu bu ilaçları sağlık kuruluşlarındaki eczaneleri marifetiyle katkı payı alarak tüketicisine ulaştırır. SSK'nın satın aldığı ilaçlar için firmalarca daha ucuz fiyat verilmesinin bazı nedenleri vardır. Öncelikle bu ilaçlar doğrudan imalatçıdan alınır, depocu ve perakendeci karı yoktur. Tanıtım harcamaları yok denecek kadar azdır çünkü hekim mevcut ilacı yazacağından tüketimde bir rekabet söz konusu değildir.

**SORU 3-**

İlaç piyasa fiyatları neye göre tespit edilmektedir. SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığının almış olduğu ilaçların kar oranlarını hangi kuruluş ve hangi orana göre belirlemektedir?

**CEVAP 3-**

Türkiye'de ruhsatlı ilaçların fiyatları 28.12.1984 günlü 84/8845 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile buna ilişkin yayımlanan tebliğ hükümleri doğrultusunda belirlenmektedir. Yeni fiyat taleplerinde maliyet ile ilgili gerekli dökümanlar incelenerek Sağlık Bakanlığınca uygun görüldüğü takdirde ilaçlar yeni fiyatlarıyla piyasaya arz edilmektedir.

Ancak Türkiye'de üretilen ilaçlar için Kararname'de öngörülen bir sınırlama ile, Firmanın karlılık oranları, firma bazında yıllık net satış hasılatının % 15 ini, ilaç bazında ise % 20 ini geçememektedir. İthal edilen Mamullerde ise, ithalat maliyetinin üzerine en fazla % 14 kar oranı ile sınırlandırılmıştır. Yine aynı Kararname ile Depocu satış fiyatı, imalatçı satış fiyatına azami % 9, perakendeci satış fiyatına azami % 25 kar ilave edilerek bulunur hükmünü getirmiştir. 20 Aralık 2001 tarih 6390 sayılı Makam Olurundan sonra kararname ve tebliğ'de olmadığı halde ilacın fiyatına % 10 iskorto adı altında ilave edilen rakam kaldırılmıştır. Bu tarihe kadar yerli ilaçda fiyat oluşum mekanizması aşağıdaki gibidir.

**20 Aralık 2001 tarihinden önce İmal İlaç Fiyat Oluşum Şablonu:**

**Direkt Giderler**
Hammadde gideri
Ambalaj malzemesi gideri
İşçilik gideri
İşletme gideri
Ar-Ge gideri

**İndirekt Giderler**
Genel idare gideri
Satış pazarlama gideri
Reklam tanıtım gideri
Finansman gideri

**Toplam Maliyet**

| | |
|---|---|
| İmalatçı Karı | % 15 |
| ***İskonto*** | ***% 10*** |
| Depocu karı | % 9 |
| Perakendeci karı | % 25 |
| KDV | % 18 |

Bu fiyata yansıtılan % 10 luk fark daha sonra haksız olarak eczaneye firma tarafından indirim adı altında verilmekte idi, örneğin: 100 TL lık bir fiyatı olan ilacın maliyetinde % 10 fazladan bir fark vardı ve bu ilaç eczaneye 90 TL sına verilmekte idi eczacı ise bu ilacı 100 TL dan satmaktadır. Bu fiyatın içerisinde % 25 lik eczacı karıda bulunmaktadır. % 10 luk iskonto tutarının devletin hazinesinden ve vatandaşın cebinden gitmektedir. Bu durum 20 Aralık 2001 tarihinde ortadan kaldırılmış ve aşağıdaki yeni şablona göre fiyat verilmeye başlanmıştır.

**İmal İlaç Fiyat Oluşum Şablonu:**

**Direkt Giderler**
Hammadde gideri
Ambalaj malzemesi gideri
İşçilik gideri
İşletme gideri
Ar-Ge gideri

**İndirekt Giderler**
Genel idare gideri
Satış pazarlama gideri
Reklam tanıtım gideri
Finansman gideri

**Toplam Maliyet**

| | |
|---|---|
| İmalatçı Karı | % 15 |
| Depocu karı | % 9 |
| Perakendeci karı | % 25 |
| KDV | % 18 |

Bağ-Kur ve Emekli Sandığı, sosyal güvence kapsamında bulunan hastalara ilaçlarını perakende satış birimi olan eczaneler kanalıyla, Sağlık Bakanlığının tespit etmiş olduğu tüketici fiyatları üzerinden temin etmektedirler. SSK ise yatakli tedavi kurumlarına ve bu kurumlar içerisinde eczanelere sahiptir. Aldığı ilaçları doğrudan üreticiden kapalı teklif usulü toplu ihale yoluyla temin etmekte ve ilaçları eczaneleri marifetiyle katılım payı alarak hastalarına bizzat ulaştırmaktadır. SSK bu işlem sırasında hastaya ilacı indirimli aldığı fiyattan değil, ilacın etiket fiyatı üzerinden satmaktadır. Bu uygulama tüketici açısından büyük bir haksızlığa yol açmaktadır.

**SORU 4-**

Hastalardan % 20 lik katılım payı alınmasına neden gerek duyulmuştur? Katılım payı alınmasından bu yana sağlık birimlerine gidenlerin sayısında bir azalma görülmüşmüdür ?

**CEVAP 4-**

Hastalardan % 20 lik katılım payı alınması 30.12.1982 tarih ve 2771 sayılı ( Devlet Memurları. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emekli Sandığı Kanunlarında yapılan değişiklikle ilgili ) Kanun ile yürürlüğe konulmuştur. Bu kanun çerçevesinde Kamuda çalışan personelden % 20, Emekli kesimden % 10 alınması zorunludur. Ancak bazı bölgelerde eczaneler arası rekabetin oluşması sonucu yasal olmamasına rağmen bu kesintiler hasta ve hasta sahiplerinden alınmamaktadır. Bakanlığımızca alınan karar ile imal ilaçlarda uygulanan % 10 iskonto oranının kaldırılması sonucu, büyük bir çoğunluk eczaneler tarafından katılım payının alınması gündeme gelmiştir. Katılım payının alınması sonucu sağlık kuruluşlarına giden hasta sayısında bir azalma gözlenmiş olup, reçete muhteviyatlarında ise belirli bir tasarruf hissedilmiştir.

**SORU 5-**

Vatandaşlarımızın sıkıntılarını da dikkate alarak, hastalardan alınan katılım payının kaldırılması veya asgari düzeye çekilmesi mükün değilmidir ?

**CEVAP 5-**

Hastalardan alınan katılım paylarının kaldırılması veya oranlarının düşürülmesi sadece Bakanlığımız tasarrufunda olmayıp, Maliye Bakanlığı ve Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur gibi geri ödeme kurumlarının müşterek bir şekilde değerlendireceği ve bu değerlendirmenin sonucunda uygun görülürse yasal bir düzenleme yapılarak gerçekleştirilebilecek bir durumdur .